

ODKRYWAJĄC TRYDENT: GÓRY, WINA I SMAKI

TRENTINO DA SCOPRIRE
TRA MONTAGNE, VINI E SAPORI

TEKST: GIAMBATTISTA MARCHETTO (DIRETTORE VINONEWS24)
TŁUMACZENIE PL: ALEKSANDRA RUTKOWSKA

80 | **Pieszko czy rowerem, tereny pomiędzy jeziorem Garda, Dolomitami i doliną Valsugana to prawdziwa kopalnia zapachów, doświadczeń i odkryć w otoczeniu pełnym osobiwego piękna.**

„Góry to dla mnie opuszczone miejsce, gdzie widzi się świat takim, jakim był bez nas i takim, jakim będzie po nas” napisał kiedyś Erri de Luca. Pomimo, że dziś niemal utopijne jest cieszenie się brakiem antropresji w jakimkolwiek fragmencie pięknej mozaiki, jaką są Włochy, to ta obserwacja pozostaje aktualna, gdyż im wyżej się wspinasz, tym mniej ludzi spotykasz.

To nie zmienia faktu, że w górach – a szczególnie w Alpach – można doświadczyć wartościowych przeżyć, także w towarzystwie. Jednym z intrygujących (i smakowitych) sposobów, aby odkrywać góry w Trydencie są wycieczki zorganizowane i zaplanowane przez Strada del Vino oraz Saponi del Trentino, dostępne przez cały rok i trwające od jednego dnia w górę, pozwalające zgłębić znajomość regionu i jego najlepszych win oraz potraw, poprzez różne etapy, które obejmują wycieczki z przewodnikiem, obiady, degustacje i warsztaty gotowania. W tej szerokiej ofercie, winnice i wino są stałym punktem programu.

Taste&Walk to forma, która przewiduje przemieszczanie się pieszko, Taste&Bike rowerowo, a Taste&Train pociągami lub innymi zrównoważonymi środkami transportu. Na przykład? Taste&Walk w Valle dei Laghi w poszukiwaniu Nosiola, ostatniego autochtonicznego szczepu z Trydentu oraz wina Vino Santo, znanego też jako „passito dei passiti trentini” („passito z winogron trydenckich”), uzyskiwanego właśnie ze szczepu Nosiola lub Taste&Walk pomiędzy trydenckimi skałami porfirowymi i winoroślami w dolinie Val di Cembra, gdzie winnice Mül-

A piedi o in bicicletta, il territorio tra il lago di Garda e le Dolomiti e la Valsugana è una miniera di sapori, esperienze, scoperte in un contesto ambientale dominato dalla bellezza incontaminata

“La montagna è per me un luogo deserto dove si vede il mondo com'era senza di noi e come sarà dopo”, ha scritto una volta Erri De Luca. E nonostante oggi sia quasi utopico godere davvero dell'assenza di antropizzazione in un qualche tassello di quel mosaico di bellezza che è l'Italia, quell'osservazione rimane valida perché più si sale e meno umanità si incontra.

Ciò non toglie che sulle montagne – e in particolare sulle Alpi – si possano vivere esperienze gratificanti anche in contesti di piccole comunità. Ecco che un modo intrigante (e gustoso) per vivere la montagna in Trentino sono le escursioni studiate e organizzate dalla Strada del Vino e dei Saponi del Trentino, disponibili tutto l'anno e da vivere in giornata per approfondire la conoscenza del territorio e delle sue migliori eccellenze enogastronomiche, attraverso tappe che prevedono visite guidate, pranzi, degustazioni e laboratori di cucina. E in questo carnet di proposte, il vigneto e il vino sono una presenza costante.

Taste&Walk è il format che prevede gli spostamenti a piedi, Taste&Bike in bici e Taste&Train in treno o altri mezzi di trasporto sostenibili. Qualche esempio? Taste&Walk in Valle dei Laghi alla scoperta della Nosiola, l'unico bianco autoctono trentino, e del Vino Santo ovvero il “passito dei passiti trentini”, ricavato proprio dalle uve di Nosiola; oppure Taste&Walk tra porfido e vigneti in Val di Cembra, dove i vigneti di Müller-Thurgau ricamano i pendii scoscesi e dove si può incontrare quel grande distillatore che risponde al nome di Bruno Pizzer.

La proposta Taste&Bike può spingersi tra i vigneti di Marzemino in Vallagarina (dove si trova anche la Tenuta San Leonardo, tra i brand italiani del vino più conosciuti nel mondo) e spaziando fino ai castagneti secolari sull'Altopiano di Brentonico, ma anche verso l'Alpe Cimbra con partenza da Lavarone ed esplorazione dell'altopiano, sull'Altopiano della Vigolana oppure tra Banale, Bleggio e Lomaso con partenza da Comano Terme. Il Taste&Bike nel Comune Comunale attraverso invece i borghi nel territorio di Isera, importante Città del Vino.

Per chi si sentisse meno sportivo c'è poi Taste&Train in Piana Rotaliana, a bordo del pittoresco treno Trento-Malè, con soste a l'insolito Giardino dei Ciucioi di Lavis e nelle aziende che producono il Teroldego Rotaliano.

ier-Thurgau pokrywają strome zbocza i gdzie można spotkać znanego gorzelnika o nazwisku Bruno Pilzer.

Oferta Taste&Bike może przebiegać pomiędzy winnicami szczepu Marzemino w dolinie Vallagarina (gdzie znajduje się również Tenuta San Leonardo, jedna z najbardziej rozpoznawalnych na świecie włoskich marek wina), sięgając aż do wielowiekowych lasów kasztanowych na Plaskowyżu Brentonico, ale również w kierunku Alp Cimbra, zaczynając od Lavarone i eksplorując płaskowyż, może się rozciągać na Plaskowyż Vigolana lub pomiędzy Banale, Bleggio i Lomaso ruszając z Comano Terme. Taste&Bike w Comun Comunale okrąży z kolei miejscowości na terenach gminy Isera, ważnego zagłębia winiarskiego.

Dla tych, którzy czują się nieco mniej wysportowani, Taste&Train w Piana Rotaliana, na pokładzie malowniczego pociągu Trento-Malè z przystankiem przy niezwykłym ogrodzie Giardino dei Ciucioi di Lavis oraz u producentów wina Teroldego Rotaliano.

MIEDZY SZCZYTAMI A SMAKAMI

Trentino, otoczony majestatycznymi szczytami Alp, pełen rzek i jezior to region, który oczarowuje i fascynuje, obiecując niezapomniane doświadczenia i momenty prawdziwej magii. Region ten, to mozaika naturalnego piękna i skarbów kultury, gdzie każda pora roku ujawnia jego nowe oblicze, oferując wiele dla każdego podróżnika.

Zbocza Dolomitów, zapraszają do alpejskich wspinaczek, a jeziora Garda i Tovel, oferują relaks i sporty wodne w krystalicznej wodzie. Trasa rowerowa wokół Gardy (nieważne czy rowerem górskim czy elektrycznym), jest w większości odgrodzona od ruchu samochodowego aż do Trento, pozwalając zajeżdżać z winnicy do winnicy, odkrywając regionalne wina i autentyczne smaki.

Trasa winiarsko-kulinarna jest obowiązkowa. Oprócz małych pro-

TRA VETTE E SAPORI

Immerso tra le maestose vette delle Alpi e costellato da fiumi e laghi, il Trentino è una terra che incanta e affascina, promettendo esperienze indimenticabili e momenti di pura magia. La regione è un mosaico di bellezze naturali e tesori culturali, dove ogni stagione rivela un volto diverso, ricco di opportunità per ogni tipo di viaggiatori.

Le pareti delle Dolomiti invitano all'alpinismo, mentre i laghi, come il lago di Garda e il lago di Tovel offrono relax e sport acquatici in acque cristalline. E dalle sponde gardesane il percorso in bicicletta (gravel o e-bike che sia) è per gran parte protetto dal traffico delle auto fino alla città di Trento, permettendo di scivolare di cantina in cantina scoprendo i vini del territorio e i sapori più autentici.

Dal vino al cibo il percorso è obbligato. Fra i formaggi spiccano la Spressa DOP delle Giudicarie, il Vezzena e il Nostrano del Baldo, oltre alle piccole produzioni di malga, mentre i salumi rimandano ad antiche ricette: la Lucanica trentina, la Ciuiga del Banale, la Carne Salada o Fumada. Da non perdere poi i prodotti tradizionali con le farine di mais Spin della Valsugana e mais nostrano di Storo, il miele degli apicoltori nomadi e ovviamente le mele, tra i simboli più riconosciuti delle nostre terre.

SPIRITURISMO IN DISTILLERIA

Trentino vuol dire anche grappa, perché qui il distillato italiano per eccellenza è tradizione con radici profonde. I 22 distillatori associati all'Istituto Tutela Grappa del Trentino rappresentano la quasi totalità della produzione e marchiano con il tridente i prodotti ottenuti esclusivamente da vinacce trentine. Tra le tipologie principali di grappa prodotta in quest'area c'è quella da uve bianche e aromatiche (60% del totale) e il restante 40% da uve a bacca rossa.

Le distillerie sono anche luoghi suggestivi da visitare, scoprendo i processi più tradizionali passeggiando nel borgo di Santa Massenzia – dove in dicembre si celebra ogni anno la Notte degli Alambicchi Accesi, momento da non

dukcji w górskich schroniskach, wśród serów wyróżniają się Spressa DOP z terenów Giudicarie, a także sery Vezzena oraz Nostrano z Baldo. Wędliny natomiast nawiązują do dawnych receptur: la Lucanica Trentina, la Ciaiga del Banale, la Carne Salada lub Fumada. Nie można pominąć tradycyjnych produktów: maki kukurydzianej Spin z Valsugana i lokalnej kukurydzy ze Storo, miodów od wędrownych pszczelarzy i oczywiście jabłek, jednego z najbardziej rozpoznawalnych symboli naszej ziemi.

„SPIRITURISMO” W DESTYLARNIACH

Trentino oznacza również grappę, ponieważ tutaj włoski destylat par excellence jest tradycją o głębokich korzeniach. 22 destylarnie zrzeszone w Istituto Tutela Grappa del Trentino reprezentują niemal całą produkcję i oznaczają symbolem trójzębu produkty uzyskiwane wyłącznie z trydenckich wyłoków. W tym regionie produkowana jest głównie grappa wytwarzana z białych i aromatycznych winogron (60%), a pozostałe 40% z czerwonych winogron.

Destylarnie to również malownicze miejsca warte odwiedzenia, bo można tam odkryć bardziej tradycyjne procesy produkcji, na przykład podczas spaceru po miejscowości Santa Massenzia, gdzie co roku w grudniu obchodzona jest la Notte degli Alambicchi Accessi (dosł. noc włączonych alembików), która jest niezapomnianym momentem dla entuzjastów. Inną opcją jest także oddanie się „spirytusowej turystyce” między historią a innowacją, wśród beczek i amfor w destylarni Marzadro.

ROWEREM MIĘDZY MIASTECZKAMI I WINNICAMI

82 | Trentino to nie tylko przyroda i sport, ale także tygiel kultury i tradycji. Malownicze miejscowości, takie jak Arco i Canazei, zachwycają brukowanymi uliczkami i kolorowymi domami, oferując zanurzenie się w lokalnej historii i kulturze. Wielowiekowe tradycje celebrowane są poprzez festiwale i targi, na których można odkryć lokalne rzemiosło i typowe produkty gastronomiczne. Twierdze i zamki rozsiane po okolicy, opowiadają historie z minionych epok, dając wiele interesujących materiałów do przemyśleń.

Rower pozostaje najlepszym środkiem poruszania się po miasteczkach i historycznych rezydencjach, odkrywając piękno połączone ze smakami między rzekami Adyga i Brenta. Ścieżka rowerowa Adygi, która łączy Merano z Weroną niemal równoległe do drogi krajowej, umożliwia bezpieczne i przyjemne przemierzanie lasów i łąk, bez troski pokonując wzniesienia. Mijając San Leonardo z winnicami w stylu Bordeaux, jadąc w kierunku Trydentu, docieramy do winnicy Bossi Fedrigotti z winem Fojaneghe w Isera, która żyje z pasji do win z Dolomitów, a następnie do posiadłości de Terczal z podziemnymi piwnicami i domową rodzinną atmosferą. Winiarnia de Tarczal to także tradycyjna trydencka trattoria, w której przytulna atmosfera stwarza wrażenie miejsca, w którym czas się zatrzymał.

Po minięciu Trento można albo udać się w kierunku doliny Val di Cembra, wspinając się na wyższe wysokości drogami, które widziały jak dorastali wielcy kolarze z rodziny Moser albo wybrać trasę prowadzącą do Valsugana, która jest krainą winnic zdolnych do nadania finezji winom Trento DOC, wytwarzanym tradycyjnymi metodami, co potwierdzają wina z projektu Terre del Lagorai, zrzeszającego grupę winiarzy, których idea jest wykorzystanie wyraźnej kwasowości Chardonnay i elegancji Pinot Noir uprawianych w Valsugana, aby zaferować intrygującą odmianę klasycznej metody Trento DOC, połączonej z delikatnością Pinot Noir w czystej postaci. ■

perdere per gli appassionati – oppure dedicandosi allo “spiriturismo” tra storia e innovazione tra le botti e le anfore di affinamento di Marzadro.

PEDALANDO TRA BORGHI E CANTINE

Il Trentino non è solo natura e sport, ma è anche un crogiolo di cultura e tradizioni. I pittoreschi borghi, come Arco e Canazei, incantano con le loro strade acciottolate e le case colorate, offrendo un tuffo nella storia e nella cultura locali. Le tradizioni secolari sono celebrate attraverso feste e mercatini, dove si possono scoprire artigianato locale e prodotti gastronomici tipici. Le rocche e i castelli che punteggiano il territorio raccontano storie di epoche passate, offrendo affascinanti spunti di riflessione.

La bicicletta rimane il mezzo ottimale per girare tra borghi e dimore storiche, scoprendo bellezza coniugata ai sapori tra i fiumi Adige e Brenta. La ciclabile dell’Adige, che collega Merano a Verona quasi parallela alla statale, permette di attraversare boschi e prati in sicurezza in un saliscendi divertente. Dopo San Leonardo con i suoi vigneti bordolesi, muovendosi in direzione Trento si incontrano l’azienda agricola Bossi Fedrigotti in località Fojaneghe a Isera, che vive della passione per i vini che esprimono le Dolomiti, e poi la Tenuta de Terczal con le sue cantine sotterranee e una stube dall’atmosfera intima e familiare. La Vineria de Tarczal è poi una trattoria trentina della tradizione, nella quale l’atmosfera accogliente rimanda ad uno stile immutato.

Superata la città di Trento, ci si può indirizzare verso la Val di Cembra salendo in quota – sulle strade che hanno visto crescere i grandi ciclisti della famiglia Moser – oppure prendere la strada che porta verso la Valsugana, terra di vigneti capaci di regalare finezza ai metodo classico Trento Doc, come dimostrano i vini frutto del progetto Terre del Lagorai, che riunisce un gruppo di viticoltori nell’idea di valorizzare la spiccata acidità dello Chardonnay e l’eleganza del Pinot nero coltivati in Valsugana per proporre una intrigante declinazione di metodo classico Trentodoc e un bel calice di Pinot nero in purezza. ■

Info: www.tastetrentino.it